

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos XLIX. — Izdan in razposlan dne 2. decembra 1874.

137.

Razglas ministerstev za finance in trgovino od 11. novembra 1874,

da se je več malih colnij, pristaniških in pomorsko-zdravstvenih uradov po Dalmaciji odpravilo.

Male colnije II. razreda in združeni pristaniški in pomorsko-zdravstveni uradi Boboviški, Drveniški, Ninski, Novogradski, Novaljski in Masliniški (Šoltski), potem mali colniji II. razreda Sinjska in Meljinska so se odpravile 31. oktobra 1874 ter je ob enem oskrbovanje niže določenih colnijskih opravil, in pa pomorsko-zdravstvenih opravkov izročeno finančnim stražam postavljenim v Bobovišči, Drveniku, Ninu, Novem, Novalji in Maslinici (Šolti), ki bodo v tu imenovanih krajih imele področje zdravstvene ekspoziture, in poleg tega še potrošnino pobirale v Bobovišči, Ninu, Novem in Maslinici. V Sinji bode ondukajšknji c. kr. davkovni urad potrošnino pobiral.

Omenjeni eksponirani organi finančne straže imajo oblast, reševati okolujoče poslatve in bolete, po tem kakor colnije odpravljati vvozno in izvozno blago, ki se po občni tarifi cola prosto, in sicer tudi blago z izpričbami o izviru, za katero je pri vvozu v občno colno okolijo želí, da bi se col znižal.

Banhans s. r.

Pretis s. r.

138.

Razglas ministerstev za finance in trgovino od 11. novembra 1874,

da se je mala colnija II. razreda in združeno pristansko in pomorsko-zdravstveno opravništvo (agencija) iz Lukšičev preložila v Novi v Trogirskem področji.

C. kr. mala colnija II. razreda in ž njo združeno pristansko in pomorsko-zdravstveno opravništvo v Lukšičih (Castel Vitturi) se je s 1. dnem meseca novembra 1874 premestilo v Novi Trogirski.

Banhans s. r.

Pretis s. r.

139.**Razglas finančnega ministerstva od 12. novembra 1874,**

da se je kraljevsko-ogerski veliki colniji Aradski podelila oblast, poprijemati se okrajšanega colnega postopanja z blagom po železnicah voženim.

Kakor naznanja priobčilo kraljevsko-ogerskega finančnega ministerstva od 31. oktobra 1874, dala se je kraljevsko-ogerski veliki colniji II. razreda v Aradu oblast, držati se colnega postopka za blago po železnicah voženo, kakor ga ustanavlja propis od 18. septembra 1857 (Drž. zak. št. 175).

Pretis s. r.

140.**Ukaz pravosodnega ministerstva od 16. novembra 1874,**

da se občina Veliko-Črniška odkazuje v okoliš Žateškega okrajnega sodišča na Češkem.

Na podlogi §. ^{ta} 2 postave od 11. junija 1868 (Drž. zak. št. 59) odločuje se občina Veliko-Črniška iz okoliša Podgoranskega okrajnega sodišča ter odkazuje v okoliš Žateškega okrajnega sodišča.

Ta ukaz začne veljati s 1. dnem marcija meseca 1875.

Glaser s. r.

141.**Ukaz ministerstva za trgovino od 18. novembra 1874,**

s katerim se dogovorno z ministerstvom za finance in notranje reči dajó določila, kako postopati pri prepisovanji davka od zemljišč, katera se zahtevajo za kako železnico.

1. Vsaka železnocestna uprava je dolžna o parcelah, katere je zaradi železnocestnih namenov v posest prevzela ter stanovitno odkupila, oziroma o delih takih parcel sestaviti delilne razkaze ali tabele, dati jih podpisati tudi udeležnim zemljiškim posestnikom in po tem položiti pred finančno deželno oblastvo dotične kronovine.

2. C. kr. finančno deželno oblastvo bode — brez poprejšnjega sodelovanja geometra za razvidnost skrbčega in takó, da se kataster precej ne prenaredí, — zgolj na podlogi gori omenjenih, tudi sè strani zemljiških posestnikov podpisanih delilnih razkazov dala začasno v razvidnostnih in davko-odmernih operatih prepisati cesarske davke in kakoršne koli naklade ali priklade, kar jih prihaja na dotična zemljišča.

3. Delilne razkaze je brez odloga in najpozneje v treh mesecih po tem, ko je zemljišče v posest železnocestne družbe prevzeto, pred finančno deželno oblastvo položiti.

4. Za razvidnost skrbčei geometer (zemljemerec) popravi o svojem času kataster za trdno in sicer po tem, ko bode železnica končnoveljavno izmerjena.

5. Ako bi katera železnocestna uprava delala zoper ta ukaz, prepušča se zemljiškim posestnikom, naznaniti stvar ministerstvu za trgovino, ako bi menili, da se jim s tem krivica godí.

Banhans s. r.

Lasser s. r.

Pretis s. r.

142.

Razglas ministerstva za poljedelstvo od 21. novembra 1874,

o načelni uredbi in delni dopolnitvi kmetijskega in gozdarskega poskuševalstva po Avstriji.

I.

Najvišja odloka od 22. novembra 1873.

Odobravam, da se v načelu sprejme predloženi Mi program (osnutek), kakó naj bode razvrščeno in kakó naj se polagoma izvede poskuševalstvo za zemljedelstvo, ter dopuščam, da se po meri strokovne potrebščine in denarjev na ponudo bodočih začne zvrševanje tega programa. Na podlogi tega odobravam, da se poskuševalni predel gozdarskih pridelkov in obrtov jame precej v zmislu tega programa uravnavati, ter dovoljujem v to, da se za trdno ustanovi (sistemizira) služba dirigenta in adjunkta, kakor tudi, da se porabi in časno najme pomočno osebje, kolikor ga bode vsak čas potreba, da se napravijo potrebna pritična poskuševališča in nabavi inventar, pričakujoč ob enem, da Mi se za leto dni predloži dokončen načrt pravil.

Dalje dopuščam, da se zdanji poskuševališči (poskuševalnici) Dunajsko in Klosterneuburško razširita s tem, da jima se pridá vsakemu po en odsek za preiskovalstvo, pri katerem bode po en zaprisežen adjunkt in en služabnik ter se časno privzame za nagrado toliko assistantov, kolikor jih bode vsak čas in dokler jih bode potreba.

V Gedelovu, dne 22. meseca novembra 1873.

Franc Jožef s. r.

Chlumecky s. r.

I.

Točke ali členi programa, kako naj se sistematično razvrsti in polagoma izvede poskuševalstvo za zemljedelstvo v Avstriji.

1. Poskuševalstvu za zemljedelstvo kot državnemu zavodu je naloga ta, da s poskušnjami in preiskavami, ki jih vlada uravnjuje in zalaga, pomaga dobivati zemljedelstvu znanstvenih podslomb.

2. Kot poglavitni predeli tega poskuševalstva razločujejo se naslednji, namreč:

a) Vкупno za kmetijstvo in gozdarstvo:

1. Klimatologija (nauk o podnebjí),
2. Fizijologija rastlinska.

b) Za kmetijstvo:

3. Kmetijsko pridelovanje rastlin,
4. kmetijsko prirejanje živali,
5. kmetijsko mašinstvo,
6. kmetijska kemijska tehnologija.

c) Za gozdarstvo.

7. Gozdarsko pridelovanje,
8. gozdarsko obrtništvo,
9. gozdarska mehanična tehnologija,
10. gozdarska kemijska tehnologija.

3. Ta načelna razvrstitev se bode polagoma takó zvrševala, da se predeli, kateri so si najbližje v rodu, kolikor bode moči, tudi prostoroma strnejo drug z drugim; tisti, za katere se bolj nego za druge storiti dá tudi brez posebnih naprav že po golem izsledovanji, ostanejo v poslednji vrsti ter si je prizadevati za to, da poskuševališča pridejo kolikor koli mogoče v bližnjo dotiko z visokimi šolami; vendar, — če tudi je sicer dopuščeno učiteljevanje združevati s poskuševanjem, — bode paziti, da se s tem ne skrha uspeh enemu in drugemu. Za preiskavanje poslanih reči, opravljano po tarifah, sme se na vsakem poskuševališči urediti poseben razdelek z enim adjunktom in dotičnim pomočnim osebjem.

4. Pri napravljanji pritičnih poskuševališč, kakoršna so potrebna za več predelov poskuševalstva, paziti je kolikor koli je mogoče na to, da se uporabijo javni organi, kar jih je že.

5. Na najvišji stopinji ustanavlja dela ministerstvo, vendar zaslišuje poprej perijodično sklicavan zbor voditeljev posameznih poskuševališč in drugih strokovnjakov, kateri se posvetujejo o programu za neko določno razdobje v to mér, da se izvedó vsote, ki bodo potrebne za zalogo (dotacijo), da v nauku ne bode nič izpuščeno niti ponavljano, in da bode vzajemno ena stvar drugo podpirala.

6. Dirigenti poskuševališč bodo — kar se tiče čina, prejemkov in pravice do penzije, — enaki rednim profesorjem visoke šole za zemljedelstvo; doslej z višjimi prejemki v službo vzeti dirigenti jih bodo za svojo osebo še dalje imeli. Kadar se kdo odkod pozove v to službo, smejo mu se še višji prejemki od sistemiziranih in druge koristi dodeliti.

7. Zapriseženi adjunkti stojé v IX. činovnem razredu.

II.

Naredbe, služeče k zvršitvi zgornjih načel ali vodil.

1.

Ustanovilo (statut) c. kr. kmetijsko-kemijskega poskuševališča na Dunaji.

Odobreno z najvišjo odloko od 13. septembra 1874, št. 11369
1381.

§. 1. Naloge Dunajskega kmetijsko-kemijskega poskuševališča obsegajo dvojje, namreč:

- a) Strogo znanstveno izsledovanje gledé na živalsko in rastlinsko rejo, a sosebno take preiskave, ki so v neposredstveni zvezi z djanjskim kmetovanjem, kakor n. pr. o zakonih aklimatizacije rastlin in živali, o tem, kaj

imajo snovi novih obdelovalnih rastlin v sebi in kolike vrednosti so, o uvetih ali pogojih, pod katerimi rastejo zelišča ali rastline, porabne za tehniko ali zdravila, o gnojenji pašnikov, o hrani koristnim živalim, o raznih postopkih v sirarstvu i.t.d i.t.d.;

b) preiskovanje in prigledovanje različnih gnojil, in tako tudi izvedbo analitičnih, fizijologičnih in mikroskopskih preiskav po naročilu ministerstva za poljedelstvo ali na zahtevanje društev in zasebnikov za primerne pristojbine.

§. 2. Po le-ti razredbi sestoji poskuševališče iz dveh razdelov, katerih eden je odmenjen znanstvenemu izsledovanju (a) a drug preiskavanju (b).

Osebjem kmetijsko-kemijskega poskuševališča sestoji iz voditelja kot načelnika obeh odsekov tega zavoda, kateri je ob enem neposredstveni dirigent poskuševalnega razdelka, a drugi služi voditelju v podporo, naposled iz dveh laborantov.

Po potrebi postavlja ministerstvo poljedelstva časno še kaj več pomočnikov (asistentov).

Voditelj stoji v VI. činovnem razredu.

Adjunkta sta v IX. činovnem razredu.

Laboranta vlečeta po 400 goldinarjev plače s postavno djalnostno priklado.

Asistenti dobivajo po 700 goldinarjev letnega plačila.

Voditelja imenuje Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo na predlog ministerstva za poljedelstvo, adjunkta in laboranta pa to ministerstvo na voditeljev predlog.

§. 3. S posebnim navodilom se ustanavljajo dolžnosti in pravice poskuševališčnega osebja.

§. 4. Pristojbine, ki jih društva in zasebniki plačujejo poskuševališču za opravljena dela, postavljajo se s posebno tarifo.

§. 5. Ministerstvo za poljedelstvo določuje način, kako naj se razglašajo znanstveni izvodi ali izsledki iz del tega poskuševališča.

2.

Ustanovilo (statut) kemijsko-fizijologičnega poskuševališča za vinstvo in sadjerejstvo v Klosterneurgu.

Odobreno z najvišjo odloko od 13. septembra 1874, št. 11369

1381.

§. 1. Naloge Klosterneuburškega kemijsko-fizijologičnega poskuševališča obsegajo dvoje, namreč:

a) Strogo znanstveno izsledovanje po vsem razsežaji vinarstva in ovočarstva ali sadjerejstva, vinodelja (narejanja vina) in kemije vrenja v najširjem zmislju;

b) preiskave in preskušnje, ki so v neposredstveni zvezi z djanjskim vinarstvom in sadjerejstvom, z djanjskim vinodeljem in kletarstvom, ter se po naročilu ministerstva za poljedelstvo ali na zahtevanje društev in zasebnikov za primirne pristojbine opravljajo.

§. 2. Po le-ti razredbi sestoji poskuševališče iz dveh razdelov, katerih eden je odmenjen znanstvenemu izsledovanju (a), a drug preiskavanju (b).

Osebe kemijsko-fizijskega poskuševališča za vinarstvo in sadjerejstvo sestoji iz voditelja kot načelnika obeh odsekov tega zavoda, kateri je ob enem neposredstveni dirigent poskuševalnega razdelka; — po tem iz dveh adjunktov, katerih eden namreč je neposredstveni dirigent preiskovalnega razdelka, a drugi služi voditelju v podporo, naposled iz enega računarja in dveh laborantov.

Po potrebi postavlja ministerstvo poljedelstva časno še kaj več pomočnikov (asistentov).

Voditelj stoji v VI. činovnem razredu.

Adjunkta sta v IX. činovnem razredu.

Računar stoji v X. činovnem razredu.

Laboranta vlečeta po 400 goldinarjev plače s postavno djalnostno priklado.

Asistenti dobijo po 700 goldinarjev letnega plačila.

Voditelja imenuje Njegovo c. in kr. apostolsko Veličanstvo na predlog ministerstva za poljedelstvo, adjunkta, računarja in laboranta pa to ministerstvo na voditeljev predlog.

§. 3. S poskuševališčem je združen učni tečaj ali kurs o vinarstvu, ki bode sinovom pridelovalcev vina in vinotrzcev, kakor tudi vsem tistim, katere bi posebno znanstvena stran vinarstva in sadjerejstva, poglavito pa kemija vrenja zanimala, proži priliko, da se, sami delaje v laboratoriji ter poslušaje uče (lekcije) in demonstracije s tem v zvezi stoječe, seznanijo z znanstvenim izsledovanjem na tem polji, in kako ono napreduje.

S posebnim navodilom se uravnajo stranska določila o uredbi tega učnega tečaja o vinarstvu.

§. 4. S posebnim navodilom se ustanovljajo dolžnosti in pravice poskuševališčnega osebja.

§. 5. Pristojbine, ki jih društva in zasebniki plačujejo poskuševališču za opravljena dela, postavljajo se s posebno tarifo.

Isto velja o pristojbinah, ki jih je opraviti za učni tečaj o vinarstvu, t. j. za porabo mize, na kateri se v laboratoriji poskuševališča dela.

§. 6. Ministerstvo za poljedelstvo določuje način, kako naj se razglašajo znanstveni izvodi ali izsledki iz del tega poskuševališča.

3.

Zaukaz poljedelskega ministerstva gledé naslovov pri gozdarskem poskuševalstvu.

V zmislju najvišje odloke od 22. novembra 1873 izdá se gozdarskemu poskuševalstvu statut še le po tem, ko bode na to stran več skušnje. Za zdaj se je določil en c. kr. profesor Mariabrunnske gozdne akademije, da vvede in nekaj časa tudi vodi poskuševalni predel za gozdno pridelovalstvo in obrtništvo, in voditelju temu podstoječa pisarnica na Dunaji je dobila ime „C. kr. voditeljstvo gozdarskega poskuševanja“ ter se je ukazalo, da tiste osebe, katerim se na glavnih ali pritičnih poskuševalnicah izroče kaka sem spadajoča dela, naj se ne poslužujejo nikacega uradnega naslova, dokler nimajo trdne službe v tej lastnosti, a da se jim vendar sme dati ime „delegati c. kr. voditeljstva gozdarskega poskuševanja.“